

REFERAT

9. oktober 2018

Slots og Kulturstyrelsens Udvalg for Bibliotekernes Interaktion og Lånesamarbejde (BIL-udvalget)

Biblioteker

Josef Jackson
jja@slks.dk
Tlf.: 51 64 79 57

Jour. nr. [Click here to enter text.](#)

Referat af 7. møde i udvalget den 9. oktober 2018 kl. 12.00-14.00 i Slots- og Kulturstyrelsen

Deltagere:

- Pernille Saul, KOMBIT (repræsenterer IT-faggruppen (Bibliotekarforbundet))
- Tina Woge Nielsen, Esbjerg Bibliotekerne (repræsenterer Referencefaggruppen (Bibliotekarforbundet))
- Hans Nielsen, Randers Bibliotekerne (repræsenterer Bibliotekschefforeningen)
- Lilli Mortensen, Vejle bibliotekerne (repræsenterer Centralbibliotekerne)
- Hanne M. Sørensen, Sønderborg Bibliotek (repræsenterer Danmarks Biblioteksforening)
- Eli Greve, Syddansk Universitetsbibliotek (repræsenterer Danske Fag-, Forsknings- og Uddannelsesbiblioteker)
- Preben Aagaard Nielsen, DDB
- Marianne Dybkjær, DBC
- Leif Andresen, Det Kongelige Bibliotek (repræsenterer Forskningsbibliotekernes Chefkollegium)
- Henrik Haagensen, Det Kongelige Bibliotek
- Hella Hostrup, UC SYD (repræsenterer Professionshøjskolernes Biblioteksledernetværk)
- Anders Cato, Slots- og Kulturstyrelsen
- Gitte Smed, (mødeleder) Slots- og Kulturstyrelsen
- Josef Jackson, Slots- og Kulturstyrelsen (referent, barselsvikar for Stine Hilker)

Afbud:

- Stine Hilker, Slots- og Kulturstyrelsen (barselsorlov)
- Kurt Mathiesen, VIVE - Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd (repræsenterer Lederforum for Special- og Forskningsbiblioteker)
- Nanna Agergaard, DBC

1. Velkomst og godkendelse af dagsorden

Gitte bød velkommen. Derefter en præsentation af deltagerne. Dagsorden blev godkendt.

- Godkendelse af referat af møde den 23. oktober 2017
Referat har været udsendt på mail. Referat godkendt.

2. DDBs udviklingsplan for 2019 v. Preben Aagaard

Planen er i høring nu, hvilket har været udsendt som en nyhed fra DDB.

Udviklingsplanen er bygget op som den også har været de seneste år, med fokuspunkterne: adgang, søgning og samarbejde om infrastrukturen.

Adgang og søgning har der været arbejdet med det seneste år, mens der endnu ikke har været arbejdet med samarbejdsdelen.

Hvis der er biblioteker der ønsker at samarbejde med ikke-biblioteker vil de gerne understøtte det. Det kræver dog at der er et behov.

I forhold til adgang er der lavet en adgangsplatform, men der er ikke kommet så meget på den endnu, kun bibliotek.dk. Forhåbentligt kommer bl.a. eReolen Global også på snarest. Der har dog været ting i platformen, der ikke har været godt nok og derfor skal videreudvikles. Det laver man nu i samarbejde med DBC. Efterfølgende vil der komme flere tjenester på.

I søgning er der særligt vedr. performance, at der er sket forbedringer. I forhold til svaretid/performance er det i 'brønden', at svaretiden er sat ned. Det skal nu undersøges, hvor det så ellers er, at der er problemer, der gør at der opstår lange svaretider.

Af funktioner er der kommet en forbedret "recommender"-funktion. Der har ikke været det store fokus på nye funktioner i denne omgang. Lige nu har fokus været på optimere grundlæggende funktioner, mindre på de fancy ting. Det skyldes at tilbagemeldingerne hidtil har vist at forbedringer i performance var det vigtigste blandt de adspurgte.

Der har i år været et stort fokus på bunden udvikling, altså den basale infrastruktur. Det er især her at svaretider opstår og hvor performance kan effektiviseres.

Den økonomisk ramme for udvikling er i år blevet reduceret med 3.000 timer pga. at drift og vedligehold kræver mere. Forhåbentligt kan opdateringerne af systemet på sigt gøre, at der kommer en mere effektiv drift. Det er ikke en enkelstående konkret årsag til stigningen af udgifter til drift, men det er en udvikling der er sket over de seneste par år. DBC registrerer timeforbruget på de forskellige services, så man kan gå ind og se, hvilke services, hvor der er behov for mange timer. Der er lavet fire nye opdateringer i år, der gerne skulle gøre driften mere effektiv fremover, og dermed billigere.

Leif foreslog at medlemmer af BIL-udvalget får mulighed for at give input på et tidligere tidspunkt samt mulighed for at evaluere på høringssvaret.

Diskussion omkring nyt Netpunkt.

Leif nævnte at det er alfa og omega med performance og effektivitet i brugergrænsefladerne og at der er behov for væsentlige ting for at det nye Netpunkt har samme funktionalitet som i det gamle. Leif oplevede, at der i den daglige drift var blevet flere problemer med Netpunkt. Projektet 'Det Sammenhængende Bibliotek' er folkebiblioteksorienteret. Det vil give nogle problemer at gå den vej og nedprioritere bibliotek.dk. Hvis man involverer nationale muligheder i de lokale muligheder, vil det få omkostningerne til at stige, da det vil medføre at udlån på tværs vil stige. Leif mente ikke, at man havde taget konsekvensen af den direkte adgang til fjernlån hos folkebibliotekerne. Hvis der i CMS gives direkte adgang til fjernlån, mangedobler man udgifterne.

Henrik fortalte at der i øjeblikket kører et pilotprojekt, der understreger hvad Leif nævner. De kan se at når servicen bliver gjort tilgængelig sker der en forøgelse af mængden af fjernlån. Henrik kunne fortælle at Det Kgl. Bibliotek har stigende udlån til folkebibliotekerne båret af bibliotek.dk. Hvis fjernlån blev en integreret del af lokale CMS'er vil det formentlig forøge udgifterne til fjernlån.

Preben fortalte, at det nye Netpunkt ikke bare er en kopi af det gamle, man behøver derfor heller ikke at gentage processer fra det gamle fremover, men kan lave helt nye processer. Preben mente ikke at det burde anses som problematisk med tiltag der øger udlånet af fysiske materialer. I forhold til projektet 'Det Sammenhængende Bibliotek' er der overvejelser omkring lokale og nationale biblioteker. Brugerne tror, at de søger på alt hvad der findes. Det er godt at gøre dem opmærksom på, at der findes meget mere. Perspektivet bør være, at det skal være nemmere for brugerne at søge i det der findes, samt vide hvad der findes.

Tina fortalte, at der for brugerne var stor tilfredsstillelse med at man i projektet 'Guldnap' kan få adgang til digitale artikler direkte, uden at gå via bibliotek.dk.

Marianne gav en introduktion til det nye Netpunkt. Der har været nogle problemer med indstillinger der giver fejl. Der er problemer med Systematic, der skal rettes hos dem. Designet minder om bibliotek.dk. Der anvendes søgesproget CQL. Der har i udviklingen været et samarbejde med en arbejdsgruppe fra starten af projektet, der har givet input løbende. Eksterne databaser bliver tilknyttet senere. Baseafgrænseren fungerer ikke pt., men er ved at blive løst.

3. Bestand i Bibliotek.dk v. Anders Cato

Må biblioteker og andre med materiale kun til læsesalslån og ikke til lån til andre biblioteker være med?

Ifølge DBC vil det være problematisk, da bibliotekerne i forvejen får mange henvendelser fra brugere, der finder materiale, der ikke er tilgængeligt for dem. Derfor er det ikke hensigtsmæssigt, brugerne bliver frustrerede og sure over at finde materiale de ikke kan få.

Eli spurgte hvorfor vi så lægger vores egne digitale ressourcer ind i bibliotek.dk, det er jo kun vores egne brugere, der har adgang til det. Bibliotek.dk burde være der, hvor man kan se alt, hvad der findes, også selvom man skal møde op et andet sted i landet for at se det. Eli bemærkede, at det dermed også måtte give store problemer med frustrerede brugere, hvis der skete integration af bibliotek.dk i bibliotekets eget katalog.

Leif fortalte at KB's pligtafleveringssamling er tilgængelig i bibliotek.dk. Meget materiale er unikt, og man har kun adgang til det, hvis man møder op der hvor det er opbevaret. Problemet er materiale der kun findes et enkelt sted, men som ikke er tilgængeligt for offentligheden. Derfor foreslår han at muligheden for at se fysisk materiale, der ikke er tilgængeligt skal være et aktivt tilvalg, ellers bør materialerne holdes ude af søgeresultaterne.

Preben indvendte, at han som bruger gerne vil vide, hvad der eksisterer, også selvom det er materiale med en begrænsning i udlån.

Hans støttede Leif i forslaget om at synligheden af ikke tilgængeligt materiale blev et aktivt tilvalg på bibliotek.dk. Dog vigtigt, at det fremgår tydeligt, hvordan man tilvælger visningen, så det ikke bliver gemt væk.

Lilli nævnte, at der er et behov for, at det er markeret tydeligt, hvad borgerne kan forvente.

Tina kunne fortælle at hun oplever mange frustrerede brugere i biblioteksvagten, der har fundet noget på bibliotek.dk som de ikke kan få adgang til.

Opsummering:

De fleste synes, at det er godt, at bibliotekernes materialer er synlige. Det skal være dog fremgå tydeligt om materialet er tilgængeligt for hjemlån eller kun er for læsesalslån eller lignende. Der var også opbakning til at det skal være et aktivt tilvalg at få det vist.

4. Kørselsordningen i udbud v/Gitte Smed og Josef Jackson

Gitte kunne fortælle, at der arbejdes på en kravspecifikation i øjeblikket. Kontrakten ophører til sommer, derfor skal udbuddet ud før årsskiftet. Servicen kommer til at adskille sig ved, at den der kører, får mulighed for at køre med andre leveringer. Derudover bliver der lavet en ny faktureringsmetode, så ordningen fremadrettet bliver nemmere at administrere. Det skal være mere enkelt og overskueligt, hvad vi betaler for. Det forventes at udbud sendes ud inden jul.

Lilli nævnte, at det var vigtigt, at sikre, at bibliotekerne ikke blev nedprioriteret ved samkørsel.

Leif foreslog at lade det være en optionsmodel, så det kan vurderes om det er værd at tage den risiko.

Henrik gjorde opmærksom på, at hvis der blev lavet yderligere direkte synlighed af samlingerne, vil det give et kæmpe skub i mængden af transport. Hos dem har de kunnet se, at de fusioner der har været, har givet kæmpe skub i mængden af fjernlån.

5. BIL-udvalget og Biblioteksstandarder

a) Forslag fra Det Kgl. Bibliotek om at biblioteket overtager ansvaret for *biblstandard.dk* v/Leif Andresen

Direktionen i SLKS har meldt ud, at SLKS ikke vedligeholder sitet *biblstandard.dk* mere og derfor lukker det pr. d. 31.12.2018, hvis ingen anden melder interesse i at overtage det. KB har derfor meldt ind, at man gerne overtager sitet ved årsskiftet. Man overtager dog kun selve sitet, ikke ansvar for at vedligeholde alle de standarder der redegøres for på sitet.

Lilli og Pernille fortalte at der stadig er brug for *biblstandard.dk*. De bruger det tit, og synes, at det er fint, at der overgår til KB.

Hella og Eli syntes begge, at det var en forkert beslutning, at det blev flyttet ud af institutionen, og at det burde ligge hos Styrelsen.

Opsummering: KB overtager hosting af siden biblstandard.dk senest pr. 1/1 2019.

- b) *Forslag om at BIL-udvalget bliver beslutningsforum for de tekniske specifikationer med henvisning til udvalgets kommissorium "Udvalget har til formål at medvirke til at optimere og løbende udvikle lånesamarbejdet og det tekniske samspil på biblioteksområdet" v/Leif Andresen*

Gitte understregede at udvalget er et rådgivende udvalg. BIL kan ikke være et beslutningsforum, det ligger ikke i kommissorium. Der er nyudpegning til BIL i 2019, i den forbindelse skal kommissorium genskrives. Der kan man se, om der er grundlag for ændringer fremadrettet. Der skal kigges på hvilke roller, der skal varetages af BIL og hvilken rollebesætning der er den rette.

Leif er indforstået med at kalde det et forum i stedet for et beslutningsforum, så det er styrelsen der sætter sidste fingeraftryk. KB vil gerne hoste siden, men kan ikke påtage sig den anden rolle. Eli undrede sig over, at Styrelsen siger, at de ikke vil have ansvar for biblstandard.dk, når de gerne vil bestemme over indholdet.

- c) *Opdatering af EDItX-specifikationer v. Pernille Saul*

Pernille nævnte, at man tidligere havde leverandører med i det udvalg der behandlede bl.a. EDItX (danZIG-udvalget), og at man mangler at kunne drøfte med dem i fællesskab.

Preben foreslog, at man kunne have undergrupper og arbejdsgrupper til BIL, hvor man kunne have leverandørerne med. Leif pegede på Pernille som den oplagte til at være ansvarlig for en sådan arbejdsgruppe; herunder sammensætning og formandskab, hvilket der var tilslutning til. Pernille Saul påtog sig denne opgave.

Opsummering: Eftersom der er behov for opdatering af EDItX-specifikationer lige nu, bliver det denne opdatering der må udgøre test. Der vil blive lavet en test på en lille funktionel arbejdsgruppe, hvor leverandører er indbudt til at deltage og hvor styrelsen vil bistå med sekretariatsbistand med Pernille som ansvarlig for sammensætning og formandskab. Efter afslutning evalueres på et BIL-udvalgsmøde.

6. Orientering fra Bibliografisk Råd (BIR) v. Leif Andresen

Leif kunne fortælle, at der i øjeblikket arbejdes med de nye katalogiseringsregler RDA. Der er to forløb. Det ene består af, at tilrette regler og formater. Det andet er vedr. det tekniske. Det første er styrelsens ansvar og det andet ligger hos DDB og er en del af

udviklingsplanen.

Der arbejdes med at lave en udbygning af danMARC2, sådan at RDA bliver understøttet. BIR går videre nu med at lave en beskrivelse af, hvordan beskrivelserne i RDA skal udtrykkes i danMARC2. Anders er i øjeblikket i fuld gang med at få lagt ind en ny udgave af danMARC2 tilpasset RDA. Derudover er man i gang med at forberede Nationalt Autoritetsdatarepositorium.

For dem der er interesseret, udgives der orienteringer om hvad der foregår med RDA. Disse kan findes på [Styrelsens side for RDA](#). Det er også muligt at abonnere på den publikation der hedder Kat-format-nyt via siden <https://slks.dk/abonner/>.

7. Orientering fra DBC v/Marianne Dybkjær

Udover nyt Netpunkt er der ny VIP-base på vej, hovedsageligt med fokus på teknisk performance.

8. Eventuelt

Leif foreslog møde igen i starten af næste år. Der står i kommissorium møde 2-3 gange årligt, nu er det 1 år siden sidste møde.